

Prekenverkstedet

Den Norske Israelsmisjon

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

7. søndag i treenighetstiden - 8. juli 2018

Prekentekest: Luk 19,1-10

Lesetekst I: Ordsp 30,7-9

Lesetekst II: 1 Tim 6,17-19

...lete etter de bortkomne og berge dem

Aktuelt og komplisert

Alle tekstene for denne søndagen handler på ulike måter om forholdet vi som mennesker har til penger. Det gjør at de er veldig aktuelle – men at de også kan være krevende å forholde seg til, ikke minst å formidle til andre. Det er sjelden populært at andre legger seg opp i hvor mye penger man har og hva man bruker dem til. Vi føler vi fortjener de pengene vi har, vi kan slite med vanskelige prioriteringer, og vi kan legge overraskende mye identitet i tall på en kontoutskrift og størrelsen på huset vi bor i og bilen vi kjører. Likevel er ikke dette et tema som Bibelen unngår, snarere tvert imot. Det finnes mange bibeltekster som tar opp det som gjelder penger, ikke minst det underliggende forholdet vi har til eiendelene våre. Særlig utfordres tendensen vi mennesker har til å sette penger høyere enn Gud selv.

Hvem har makt over hvem?

Løsningen er sjelden å kvitte seg med alt man har. I stedet blir det presentert en mellomvei, som i dagens lesetekst fra Ordspråkene, der målet er å ikke bli styrt av pengene. På samme måte peker leseteksten fra 1 Tim på at utfordringen for de rike er å ikke sette håpet sitt til noe så usikkert som penger, og heller stole på Gud som holder.

Det Sakkeus skjønte

Det er nok noe av det Sakkeus innså i evangelieteksten. Denne fortellingen handler om mye mer enn penger. Den handler om å bli sett av Jesus, om hvordan man forholder seg til ei brokete fortid, om mot og frimodighet og mye mer. Bare det i seg selv at Jesus snakket med, og så dro hjem til Sakkeus, er en sterk anerkjennelse av verdi og muligheter for ham og andre som kanskje identifiserer seg med ham. Pengene ligger der som et tema hele tiden på grunn av Sakkeus sitt belastende yrke som toller, men blir ikke egentlig relevant før slutten av fortellingen, da Sakkeus velger å gi bort halvparten av det han eier til de fattige. Som en respons på dette valget sier Jesus at «I dag er frelse kommet til dette huset» (vers 9). Dette utsagnet kan forstås på flere måter. Det kan bety at Sakkeus sin gave gjorde ham fortjent til frelse, men sett i sammenheng med Jesus sin øvrige forkynnelse er det mye mer grunnlag for å si at det er Sakkeus sin endring i avhengighet og tilhørighet. Det at han gav slipp på pengene sine, viste at han ikke var avhengig av dem lengre, nå var det Jesus som gav ham identitet og verdi. Med andre ord sier forholdet både han og vi har til penger noe om mye mer enn nettopp pengene, men om prioriteringer og tillit.

Jesus sin egentlige hensikt

I det siste verset i evangelieteksten avslører Jesus hva som er hans motivasjon for møtet med Sakkeus, nemlig å «lete etter de bortkomne og berge dem». Dette viser til en tekst tilhørerne gjerne kjente, fra Esekiel 34, der Gud ved hjelp av bilder fra gjeterhverdagen lover at han vil oppsøke sine, skille dem fra de andre, og ta vare på sin flokk.

Når Jesus siterer denne teksten, plasserer han seg selv i posisjonen som den som oppfyller folkets forventninger, *og* han antyder at Sakkeus har vært bortkommen, men at han nå har opplevd en endring og blitt berget. Sakkeus sin frelse er avhengig av bare en ting, nemlig at Jesus er den han sier han er. Og hans endring i prioriteringer viser at han satser alt på en ellers ufornuftig måte, på at dette stemmer. Sakkeus sin handling blir et vitnesbyrd om at Jesus har rett til å plassere seg selv i den sterke, løftesrike rollen som Menneskesønn.

Ingebjørg Nandrup

Høgskolelektor, Fjellhaug Internasjonale Høgskole

INandrup@fjellhaug.no